

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Taarer ved Herr Frederik von Arnsbachs Grav

Citation: Ewald, Johannes: "Taarer ved Herr Frederik von Arnsbachs Grav", i Ewald, Johannes: *Udvalgte digte*, udg. af Esther Kielberg ; Kim Ravn , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 235. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald02dkval-shoot-idm140323881574224/facsimile.pdf> (tilgået 24. september 2021)

Anvendt udgave: Udvalgte digte

Paa Kongens Fødsels-Dag 1772

Trykt efter SS bd. 2, s. 177, hvis tekstgrundlag er originaltrykket 1772. Af dette fremgår det, at værket blev opført af »Raadhuus-Snædets Musicalske Selskab« med musik af den ital. hoffkapelmester Paolo Scalabrini (1713-1803). Uvist af hvilken grund mangler teksten den musikalske angivelse af recitanv, kor og/eller arie; koret nævnes dog i l. 3 fn. og en sangerinde i den følgende linje.

- 39 *Kongens Fødsels-Dag*: Den 29. jan. fyldte Christian VII (se n.t.s. 11) 23 år. – *Roes*: ære. – *Vélyst*: berusende lystfølelse. – *Cimbier*: se ordlisten s. 224. – *drukne*: her: glædesdrukne, inspirerede. – *Alfader*: Gud. – *Sikre Suk*: her nok: suk, der med sikkerhed vil melde sig. – *JULIANE Marie* (1729-96): enke efter Frederik V og mor til arveprins Frederik (1753-1805). – *FREDERIK*: formentlig arveprins Frederik, Christian VII's yngre halvbror, som også hylædes af Ewald i andre digte; muligvis menes dog kronprins Frederik (1768-1839), den senere Frederik VI, søn af Christian VII og Caroline Mathilde; konge fra 1808.

Taarer ved Herr Frederik von Arnshachs Grav

Trykt efter SS bd. 2, s. 191-93, hvis tekstgrundlag er originaltrykket 1772.

- 40 *Fredrik von Arnshach(s)* (1732-72): officer, Ewalds ven (se efterskrift s. 197); død den 26. marts. – *Fandt*: fulte, mærkede. – *Seer*: se. – *Forsagte*: som har tabt håbet, modløse. – *Opiner*: irriterer. – *Driji (af gnæde)*: trang til.
- 41 *Imstue*: bristede, om øjne, der i doden har mistet deres glans. – *oplive*: kalde til live. – *Külhamen*: citeren, antikt strengeinstrument; digterguden Apollons attribut. – *tale (...) med det sidste Aar*: vel: berette om ham, som jeg husker ham fra hans sidste leveår. – *Saa*: så-dan.
- 42 *om*: medfølelse. – *Betænkt paa*: optaget af, bekymret for. – *færdig*: rede, parat. – *var (...) mægtig*: havde magt.

Haab og Erindring

Trykt efter SS bd. 2, s. 197-201, hvis tekstgrundlag er *Bibliothek for nyttige Skrifter* (1772), nr. 52, sp. 409ff.

- 42 *Tidens Fader*: Gud. – *fojflyder*: forsvinder.
- 43 *fundet*: følt. – *beholder*: her: husker, bevarer i erindringen. – *Gran*: (støv)korn. – *Alt*: allerede. – *drøiske Skjalde(s)*: inspirerede skjalde, digtere. – *Skabningen*: det skabte, universet. – *Nedsted i dit Leer*: jf. Visd. 15,7, Rom. 9,21. – *Alfader*: Gud.
- 44 *tilbyde Støv*: tildele mennesket. – *Vélgørende Guldinder*: håbet og erindringen. – *frygter for at græde*: måske i betydningen: frygter at (komme til at) begræde (tabet). – *Myrtekrands*: sædvanligvis bryllupssymbol, symbol på uskyld og kærlighed; også glædessymbol. – *hvad tøver I?*: hvorfor tøver I? – *Hymne(r)*: højsternt især religiøs lovsang, lovprisning. – *ZADOKS sorte Børn*: saddukæerne, en jødisk sekt på (og før) Kristi tid, som har navn efter præsten Zadok eller Sadok. Saddukæerne afviste troen på opstandelsen, på en udødelig sjæl og på en belønning efter dette liv; jf. Mark. 12,18, Ap.G. 23,8; at saddukæerne kaldes *sorte*, kunne altså hentyde til, at deres lære er pessimistisk og/eller syndig. – *NERONER*: tyranner, egl. flertal af Nero, navnet på Roms despotiske kejser fra 54-68. – *HERAKLIT*: se n.t.s. 31. – *Den alforherlige*: her vel om håbet. – *Skabere*: skaber. – *Daphnes Krands*: laurbærkrans, se n.t.s. 67. – *Ephou* el. vedbend: attribut for vinguden, i gr. mytologi Dionysos, i rom. Bacchus. – *Palmer*: symbol på sejr, storhed, ære. – *min Gudinder*: dvs. håbets. – *underlige*: vidunderlige, underfulde.
- 45 *raader for*: styrer. – *Bautasteen*: mindesten i oldtidens Norden, på Ewalds tid opfattet som gravsten. – *Hekatombe(r)*: gr., egl. ofring af 100 dyr, stor offerfest. – *Din sølvma (...)* / *Evide*: *Glands* er subjekt, *Tinding* objekt. – *og du*: også du. – *Og vil jeg*: og jeg vil, eller: jeg vil også. – *Trophæ(er)*: sejrstegn. – *Vnaar*: krog, beskeden bolig. – *for ved den*: foran den, forrest. – *dorisk*: ældste og enkleste gr. bygningsstil. – *Støtte*: søjle. – *Elysæisk*: salig, himmelsk; Elysium er if. gr. mytologi de saliges opholdssted i dødsriget (modsatning til Tartaros). – *Lethe*: i gr. mytologi den flod i underverdenen, hvoraf de døde drak for at glemme det forbigangne. – *giflig Slummer*: nok om den bedøvelse, den døde opnår ved at drikke af Lethe.
- 46 *Gieme(smileside)*: her nok: ofte. – *huusholdnisk*: sparsommeligt. – *Harpax*: se n.t.s. 16. – *smaaelig*: nøjagtigt, omhyggeligt. – *Bande(r)s*: digter, sanger; egl. digter i keltisk og germansk oldtid. – *Dydens*